

§ 185

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppila ym. valtuustoaloitteesta koskien purojen kunnostamista

HEL 2023-014566 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-
le Mia Haglundin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö: 09 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Kauppila Elina Puroluonto kuntoon!

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että myös Helsingissä otetaan käyttöön
purotalkkarimalli huolehtimaan Helsingin purojen kunnostamisesta.

Purotalkkaritoiminta edistäisi myös Helsingissä purojen kunnostamista
ja hoitoa. Purotalkkaritoiminta pitäisi suunnitella osaksi kunnossapitoa,
täydentämään kunnossapitourakoitsijoiden työtä. Purotalkkaritoimintaa
voidaan lähteä Helsingissä edistämään, jos kunnossapitoyksikköön
saadaan siihen kohdistettu rahoitus ja henkilöresurssi. Purotalkkaritoi-
minnan tulisi Helsingissä sisältyä joko jonkun yksityisen urakoitsijan tai
kaupungin sisäisen tuottajan kunnossapitosopimukseen, mikä edellyt-
tää tilaajavalvontaa ja -ohjausta.

Palveluntuottajalta tarvitaan henkilöresurssien lisäksi kuljetuskalustoa, sosiaalituloja henkilöille sekä sopimuksia jätteiden vastaanottajien kanssa. Myös näiden kustannuserien tulee sisältyä purotalkkaritoiminnan kustannuksiin ja palveluntuottajan sopimukseen.

Toiminnan suunnitteluun ja ohjaukseen tarvitaan purokunnostuksen ja vesistöjen hoidon asiantuntemusta omaavaa henkilöresurssia tilaajayksikössä sekä rahoitus toteutukseen. Toimintaan tarvittaisiin rahoitusta noin 200 000 euroa vuodessa.

Helsinki tunnistaa, että purot ovat tärkeä osa monimuotoista kaupunkiluontoa ja puroympäristöt ovat myös tärkeitä virkistäytymiskohteita. Purot ovat myös osa kaupungin hulevesiverkostoa, jonka toimivuus tulee taata. Hulevesien mukana puroihin kulkeutuu roskia ja erilaisia haitta-aineita. Purojen vedenlaatua heikentävät myös erilaisilta työmailta peräisin olevat työmaavedet.

Kunnossapidon kannalta purot virtaavat haasteellisesti läpi hyvin erilaisten yleisten alueiden sekä tonttien vuoroin avuomina vuoroin putkittuina. Tiiviissä kaupunkirakenteessa pientenkin kunnostustöiden suunnittelu on tarpeen ja kunnostukset puroilla pitää sovittaa yhteen muun maankäytön ja erilaisten suunnittelu- ja rakentamishankkeiden kanssa.

Helsingin yleisten alueiden kunnossapidon tilaaja-tuottajamallissa yleisten alueiden kunnossapito on joko yksityisillä urakoitsijoilla tai kaupungin sisäisellä tuottajalla rakentamisliikelaitos Staralla. Urakoitsijoiden tehtäviin sisältyy muun puhtaanapidon lisäksi myös purojen puhtaanapitoa. Maastoon jätettyjen isompien jätemäärien ns. luvattomien kaato- paikkojen siivouksia tilataan erikseen puitesopimustoimittajalta.

Purojen tilan parantamiseksi on tehty toimenpiteitä sekä kaupungin, että muiden sidosryhmien toimesta. Kaupungin teettämistä kunnostushankkeista on uusin Haaganpuron alajuoksun padon korvaaminen koskimaisella rakenteella. Osia purouomista on kunnostettu myös puisto- ja katurakentamishankkeiden yhteydessä. Kunnossapidossa on tehty pieniä korjauksia, esimerkiksi poistettu pienempiä noususteitä ja korjattu rumpuja. Joitakin erillisiä kunnostushankkeita on tehty myös muiden sidosryhmien kanssa yhteistyössä. Vapaaehtoiset ovat tehneet arvokasta työtä erityisesti uhanalaisen taimenen lisääntymis- ja elinalueiden turvaamiseksi. Yhteisöllisyys ja asukkaiden omaehtoinen osallistuminen oman ympäristönsä hoitoon on myös tärkeää ja lisää puroympäristöjen arvostusta.

Haitallisten vieraslajien poistoa tehdään yleisillä alueilla rakentamishankkeiden yhteydessä, kunnossapidon urakoitsijoiden toimesta ja vapaaehtoisvoimin. Puistokummit tekevät arvokasta työtä vieraslajien tor-

junnassa sekä alueiden puhtaanapidossa. Kaupunki järjestää myös talkoita usein yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Elina Kauppila ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.11.2023 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Puroluonto kuntoon!

Purot ovat tärkeä osa monimuotoista kaupunkiluontoa. Purot kuten Longinoja, Mätäjoki ja Konalanoja ovat paitsi itsessään arvokkaita keuitaita, myös tärkeitä virkistätymiskohteita kaupunkilaisille. Niitä on aikoinaan muokattu kovalla kädellä ja ne kärsivät huonon kunnan lisäksi edelleen myös jätevesistä ja roskaamisesta.

Lukuisat eläinlajit koskikarasta erittäin uhanalaiseen meritaimeneen, saukkoon ja jokirapuun hyötyvät virtavesien ennallistamis- ja kunnostamistyöstä. Kunnostetuista puroista löytyy tutkitusti monimuotoisempaa lajikirjoa ja siten työ tukee myös kaupungin monimuotoisuustavoitteita. Tällä hetkellä työ on kuitenkin kokonaan vapaaehtoisten harteilla.

Vantaalla on jo seitsemänä kesänä palkattu kaksi henkilöä purotalkkareiksi. He kunnostavat virtavesiä, huoltavat vaelluskalojen kutualueita, poistavat vaellusesteitä, havainnoivat lajeja, järjestävät talkoita, valvovat ja raportoivat virtavesiä vaanivista uhkista ympäristökeskukselle ja torjuvat haitallisia vieraslajeja. Purotalkkarit tekevät myös yhteistyötä järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Helsingin kaupungin ympäristöjohtajan mukaan purotalkkaritoiminta olisi myös Helsingille hyödyllistä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme, että myös Helsingissä otetaan käyttöön purotalkkarimalli huolehtimaan Helsingin purojen kunnostamisesta."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 28.02.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon antamiselle lisääaikaa 12.04.2024 saakka.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

26.03.2024

Asia/12

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö: 09 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Kauppila Elina Puroluonto kuntoon!

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano